A. 1858. N°. 193.

DINGSDAG 17 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT 17 Augustus.

Armbestuur.

Deelden wij onlangs onzen lezers eenige beschouwingen mede, ontleend aan het verslag der regering over den staat van het hooger-, middelbaar- en lager onderwijs, wij willen thans hunne aandacht vestigen op de medegedeelde verrigtingen aangaande het armbestuur over 1856. De belangrijkste bijzonderheden hierin zijn die nopens de werking van de verschillende bepalingen der armenwet. Naarmate wij *meer* in menig opstel de deugdelijkheid dier wet hebben verdedigd, en ons beweren gestaafd door te wijzen op hetgeen hier ter stede gebeurde, naar die mate voelen wij ons *te eer* gedrongen te verklaren, dat de algemeene berigten over de werking der wet in dit verslag medegedeeld *bedroevend* en *geheel onbevredigend* moeten genoemd worden.

Uit *Gelderland* berigt men, dat de ondervinding volkomen schijnt te bevestigen het reeds ten vorigen jare medegedeelde, dat het hoofddoel der wet, om de burgerlijke gemeenten zooveel mogelijk van de ondersteuning der armen te ontlasten en die aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid over te laten, niet wordt bereikt, en juist het tegendeel plaats heeft. De klagten der gemeente-besturen zijn deswege algemeen en dringend. Gedep. Staten meenen, te oordeelen naar de uitkomsten der gemeente rekeningen over 1853, 1855 en 1856, te mogen zeggen, dat die klagten niet overdreven zijn. Zij meenen, met meest alle gemeente-besturen, dat vele bezwaren zouden kunnen worden uit den weg geruimd door het domicilie van onderstand voor burgerlijke en kerkelijke besturen gelijk te maken, met behoud van het beginsel van niet verpligting tot bedeelen, en met intrekking der bepalingen regelende het restitutiestelsel. Wij nemen deze klagten uit Gelderland in haar geheel over, omdat die in andere provincien hiervan in meerdere of mindere bijzonderheden slechts een weerklank zijn, en de hoofdgrieven tegen de armenwet alzoo bijna overal neerkomen op:

a. Vermeerdering van de burgerlijke armenzorg, of verhooging der sommen uit de gemeente-kassen daarvoor verstrekt.

b. Ondoelmatigheid der wettelijke bepalingen, waarbij aan elken arme zijne *geboorteplaats* als domicilie van onderstand wordt aangewezen, terwijl de kerkelijke besturen dat der inwoning huldigen, en beiden in overeenstemming behoorden te zijn.

Het eerstgenoemde bezwaar is alleen een gevolg van den kwaden wil of de magteloosheid der kerkbesturen. Zoo erlangden Gedep. Staten van N. Holland in 1856 de overtuiging, dat Roomsch Katholieke armbesturen, in plaats van overeenkomstig hunne roeping zich de armen aan te trekken, de verzorging van dezen aan de burgerlijke besturen overlieten, terwijl dit bij het meerendeel wel *geen gevolg* van beperkte geldmiddelen was. Zoo verneemt men uit Friesland, dat bij de diakoniën over het algemeen slechts één streven zigtbaar was, om zich zooveel mogelijk van de armen *te ontlasten* en die aan de burgerlijke besturen *over te doen*, de vrijheid van handelen haar door de wet gegeven alzoo misbruikende. Buiten die vele voorbeelden van *kwaden wil*, waren er ook anderen veel minder in getal, waar werkelijk gemis aan de noodige hulpmiddelen tot het verwijzen der armen naar de burgelijke gemeente aanleiding gaf.

Wij voor ons zien in deze verschijnselen, hoe treurig ook, nog geene reden om de wet af te keuren, of hare werking als geheel mislukt te beschouwen. De wetgever kon met geene mogelijkheid bij het maken zijner bepalingen van de veronderstelling uitgaan, dat kerkelijke besturen, bij het ontvangen der door hen zoo luid geëischte en te regt gewaardeerde vrijheid van handelen, zich in den regel daarvan bedienen zouden, om zich aan hunne heiligste verpligtingen te onttrekken.

Twee middelen kunnen hierin slechts verandering brengen: wettelijke *dwang* of *betere opvatting* der zaak. Nog willen wij van het laatste de betere toekomst hopen; willen wij hopen, dat in het Christelijke en weldadige Nederland, diakonien en bijzondere liefdadigheid toonen zullen, dat zij het werk der armenzorg als hunne natuurlijke taak en roeping beschouwen, waaraan zij zooveel mogelijk zullen gehoor geven uit vrije beweging en zonder eenigen dwang der wet. Maar de mogelijkheid, dat de laatste wel eens in plaats van het thans heerschende beginsel in de wet zou kunnen gehuldigd worden, moge onwilligen tevens ter waarschuwing herinnerd worden.

Wordt het beginsel der wet miskend door de diakoniën, en vloei tdaaruit het eerst vermelde bezwaar gedeeltelijk voort, niet minder doet het zulks door de verkeerde inzigten der gemeente-besturen. Ook deze, en vooral die ten platten lande, toonen de wet niet te begrijpen. Deze zegt nergens, dat elke door de diakonie afgewezene door het burgerlijk bestuur *moet* bedeeld worden. Zij kent alleen onderstand in de onvermijdelijkste noodzakelijkheid en binnen de engste grenzen. Maar zijn nu vele tarieven voor het maximum op deze beginselen niet eene ware *parodie*? Volgens sommige dezer tarieven kan een gezin van man en vrouw beneden de 60 jaren met 4 kinderen, waarvan 1 beneden 5, 1 van 5 tot 12, 1 van 12 tot 16, en 1 boven de 16 jaren, *in gezonden toestand*, *wekelijks* met 8, 9, 10, 11 ja tot 12 gulden bedeeld worden! Heet het in den geest dier beginselen handelen, wanneer men de subsidien voor burgerlijke armbesturen op vele gemeente-begrootingen op de onbedachtzaamste wijze ziet verhoogen, om in den waarschijnlijken nood der armen te voorzien? Is met die beginselen over een te brengen, dat veelvuldig en terstond oprigten van *burgerlijke armbesturen*, die *bedeelen*, waar de kerk zwarigheden maakt, terwijl de wet slechts eene politie zorg wil? Vergeet men dan, dat hoe veelvuldigder en beter geregeld de gelegenheden tot bedeelen zijn, hoe meer daarvan gebruik zal gemaakt worden? Eigenlijk kent de wet geene burgerlijke armbesturen en bedeeling, maar alleen *eene tijdelijke hulp* der politie of der burgerlijke gemeente. De ongunstige uitkomsten der wet, wat het eerstgenoemde punt betreft, zijn derhalve niet aan haar toe te schrijven, maar veeleer aan *onwil* van vele kerkbesturen en *onkunde* van vele plaatselijke autoriteiten.

Wat het tweede punt aangaat, zoo zijn wij met de regering volkomen overtuigd, dat het bezwaar tegen de wet uit het verschil der onderstands-domiciliën geput, van weinig beteekenis mag geacht worden De grond van dat bezwaar is eigenlijk niet dat verschil tusschen de wettelijke bepaling en het stelsel der kerk, maar wederom het voor de burgerlijke armenzorg bezwarend gebruik, dat de kerkel. armbesturen van hunne vrijheid maken. In N. Holland, waar wij zagen, dat de R. Katholieke armbesturen dit het meeste deden, was door de hoogste kerkelijke overheid juist *het tegendeel* voorgeschreven. De bisschop van Haarlem toch deed eene aanschrijving dd. 31 Maart 1856 aan de bisschoppelijke kommissarissen bij de Parochiale armbesturen uitgaan, waarin het volgende voorkomt: dat geen Parochiaal armbestuur, „arme parochianen, *op grond* „*dat zij naar de staatswet elders hun onderstands-* „*domicilie hebben*, van de ondersteuning uitsluiten „mag." Wij mogen gerust aannemen, dat vele kerkbesturen der Hervormden eveneens handelen ten opzigte der aanschrijvingen van de Synode uitgegaan. Nu kan men echter vragen, of het te verwachten is, dat kerkbesturen zich naar den geest des wetgevers zullen gedragen, wanneer zij ongehoorzaam zijn aan de uitdrukkelijke voorschriften hunner kerkelijke hoofden? En men mag vragen, of verandering van het wettelijk domicilie van onderstand, en het brengen daarvan in overeenstemming met dat der kerkelijke besturen, wel iets zoude ten goede werken? Wij gelooven het niet, daar het bij *onwil* nooit aan *chicanes* en middelen ter ontduiking zoude haperen!

Ook dit groote bezwaar tegen de wet komt ons alzoo onjuist voor. Gelukkig houden wij het er ten slotte voor, dat de algemeene uitkomsten van het armwezen over 1856, geenzins die *bedroevende* en *onbevredigende* mededeelingen staven. Die uitkomsten toch zijn zeer gunstig.

Het getal der bedeelde personen *verminderde* vrij aanzienlijk. Waar het namelijk in 1855 bijna 605,000 bedroeg, zijnde 185½ op elke 1000 zielen, was dit in 1856 slechts 558,000 of 169 op 1000 zielen. Het bedrag der verstrekte geldswaarden was mede aanmerkelijk minder, en wel de som van ƒ 288,436.

Maar, wat vooral hier in aanmerking komt, de onderstand werd bestreden, voor ruim *vijftien veertigste* (15/40), door kollekten, inschrijvingen en vrijwillige bijdragen; voor bijna *elf veertigste* (11/40) uit subsidiën; en voor bijna *veertien veertigste* (14/40) uit inkomsten van bezittingen: welke verhoudingen, in vergelijking met die van 1855, eene kleine *vermeerdering* voor de giften, eene *kleine vermindering* voor de subsidiën aantoonen. Wij zeggen met de regering, het is verblijdend, dat de klagten, die worden aangeheven, als zoude de liefdadigheid afnemen, door de uitkomsten van 1856 meer weerlegd dan bevestigd worden. De hevige klagten over de ongunstige werking der wet schijnen op dit punt derhalve meer van negatieven dan van positieven aard: dat wil zeggen, de wet schijnt in deze minder ten goede te hebben gewerkt dan de wetgever bedoelde. Maar zij heeft nog niet het omgekeerde uitgewerkt van hetgeen zij uitwerken moest. Bij eenige meer algemeene medewerking der kerkelijke besturen, bij juister en oordeelkundiger toepassing harer bepalingen door het burgerlijk gezag, blijft er alzoo veel kans, dat zij het groote beginsel (de vervanging der burgerlijke armenzorg door de kerkelijke) voor de toekomst nog zal bevorderen en doen benaderen.

— Terwijl keizer *Napoleon* op reis was, en „naar aloud lands gebruik eene soort van pelgrimstogt naar Auray had gedaan," is zijn naamdag als altijd met luister eergister te Parijs herdacht. Natuurlijk maakte de afwezigheid des keizers het feest minder opgewekt dan wel vroeger; maar Z. M. had zekerlijk zijne gezonde redenen, om, terwijl hij onder de om haren godsdienstzin bekende bevolking vertoefde, eerder een pelgrimstogt te doen, dan de viering van zijn naamfeest te Parijs te gaan opluisteren! — Wat de reis van den keizer en de keizerin betreft, men zal onder de buitenlandsche berigten daaromtrent weder enkele bijzonderheden vinden.

De konferentie houdt steeds hare vergaderingen, en de voltooijing van den arbeid ondervindt meer belemmeringen, dan men had vermoed; het zijn echter thans alleen kwestiën van vorm, die nog te regelen zijn, zoodat het niet is te verwonderen, dat o. a. de Oostenrijksche gezant *v. Prokesch* voor korten tijd Konstantinopel kon verlaten.

Uit Turkije blijven de berigten nog altijd gewagen van den ongelukkigen geest, die bij de bevolking heerscht, en die bovenal het kenmerk draagt van wederkeerig wantrouwen tusschen Christenen en Muzelmannen. Die geest en de daaruit ontstaande vrees voor de handhaving der rust in Turkije, moet dan ook zeker er toe hebben bijgedragen, om den sultan zoo spoedig van zijn zeetogtje te Konstantinopel te doen terugkeeren; hij heeft alleen de Marineschool op het Prinseneiland bezocht,

Uit Indië zijn de laatste berigten voor Engeland vrij voldoende; de Britsche troepen hebben wel is waar hunne zomerkwartieren betrokken, maar toch worden de rebellen door generaal *Roberts* vervolgd, terwijl de rust meer en meer hersteld wordt, behalve alleen in Oude. — De Fransche bladen hebben gezegd, dat zelfs de koningin van Ihansi niet zou gesneuveld zijn. De *Times* bevestigt echter stellig dat feit en zegt: „De Raneeh of Vorstin van Jhansi, die in den slag bij Gwalior sneuvelde, telde naauwelijks twintig jaren. Zij had haar geheele leven in het serail doorgebragt en gaf zich, zoo als de meeste Aziatische vrouwen, aan al de ongeregeldheden van den hartstogt over. De troepen vonden de wanden harer kamers in den smaak van het kasteel van *Tiberius* te Capri behangen. Maar welke ondeugden die prinses mogen hebben ontsierd, zij heeft des niet te min een moed en eene geestkracht betoond, die stonden boven 't geen men in deze gewoonlijk bij hare kunne vindt; en terwijl alles rondom haar vlugtte, spande zij alleen alle pogingen in om de muitelingen bijeen te houden. Zij en hare zuster, als mannen gekleed, zijn in de eerste gelederen in den slag gevallen."

Dat *Nena Sahib* gevat was, 't geen slechts door een Eng. blad is gemeld, wordt thans als onjuist bevonden. Hij moet nog aan 't hoofd van een klein leger staan; de geheele magt der rebellen schat men thans in Engeland op 30,000 man.

Opmerking verdient de ontvangst door den keizer van Oostenrijk van aartshertog *Stephanus*, vroeger

goev.-generaal van Hongarije, die sinds een 10tal jaren als balling in Nassau verblijf hield.

Sinds de Bondsvergadering de voorstellen der kommissie in de Deensche zaak heeft aangenomen, biedt ook dat vraagstuk vooreerst geen nieuw gezigtspunt. Men herinnert zich, dat volgens de voorstellen, de Deensche regering is uitgenoodigd, zich binnen drie weken nader omtrent eenige punten te verklaren; zij zal tevens worden uitgenoodigd, om door het orgaan der vereenigde kommissiën, tot het bijwonen van wier zittingen ook de Deensche gezant zal worden uitgenoodigd, zoodanige verklaringen aan de Bondsvergadering te laten doen, als waardoor de uitvoering der vroegere bondsbesluiten verzekerd zal worden; terwijl voorts de vereenigde kommissiën gemagtigd zouden worden tot het aannemen en onverwijld onderzoeken der te verwachten mededeelingen. — Men hoopt, dat Denemarken, ingevolge deze voorstellen, zal willen handelen.

In België schijnt de verdeeldheid in de liberale partij steeds grooter te worden. Na het verwerpen van het plan der regering, betreffende de versterking van Antwerpen, door de oneensgezindheid der liberale meerderheid, heeft zich bij de groote liberale kiezersvereeniging het verschijnsel opgedaan, dat verschillende republikeinsche personen zich als leden er van hebben laten inschrijven; daardoor dreigt deze tot dus verre magtige kiezers-vereeniging te zullen ineen storten; althans men verwacht, dat dit even als in 1848 het gevolg zal wezen, toen eene dergelijke omstandigheid met de toen bestaande liberale kiesvereeniging plaats greep, en aanleiding gaf tot het ontstaan der kiezersvereeniging, wier bestaan op hare beurt thans door de revolutiepartij wordt bedreigd.

— Z. M. heeft benoemd tot burg. van Werkendam *H. T. van der Elst*, sekret. dier gem.; tot burg. der gem. Tietjerksteradeel mr. *J. G. W. H.* baron *van Sytzama*.

Z. M. heeft benoemd bij de dienstd. schutterij te Utrecht, tot off. van gez. 2. kl. *J. R. Seilberger*, heelkundige, thans foerier.

Z. M. heeft, op verzoek, eervol ontslag verleend aan mr. *G. H. G. Ras*, als plaatsv. kantonregter te Nieuwer-Amstel en aan *P. J. Bisdom*, als plaatsv. kantonregter te Enkhuizen, en benoemd tot plaatsv. kantonregter te Onderdendam, mr. *A. Haakma van Roijen*, adv. aldaar.

— Bij kon. besluit zijn benoemd tot ambtenaren 1. kl. voor de dienst in Ned. Indië de heeren mrs. *H. A. Blume*, *W. de Gelder*, *G. J. Keizer*, *E. R. J. C. de Kuijper*, *P. C. Maas Geesteranus*, *J. P. Metman*, *A. M. Oudemans*, *C. M. Smulders*, *P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach*, *J. H. van Lennep*, *H. D. Levyssohn Norman*, *J. J. Schneither* en *J. G. T. Timmermans*; en tot ambt. 2. kl., de heeren: *P. A. Bergsma*, *J. A. Focquin*, *J. C. Reynst*, *S. K. van Aalst* en *W. A. de Kock van Leeuwen*.

— Uit Wiesbaden meldt men ons van den 13. dat Z. M. bij zich ten disch heeft genoodigd den luit.-veldmaarschalk *von Schmerling*, voorzitter der militaire bondskommissie, baron *von Reitzenstein*, luit.-generaal in Pruissische dienst en vice-goeverneur der bondsvesting Mainz, en den heer *von Scherff*, 's konings vertegenwoordiger te Frankfort; ook dat Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, op H. D. terugreis naar 's Gravenhage, in goeden welstand te Wiesbaden aangekomen, dien dag bij Z. M. een bezoek heeft afgelegd en het middagmaal gebruikt, alsmede H. D. adjudant, benevens jhr. *O. R. van Adringa de Kempenaer*, kamerheer des konings in buitengewone dienst, en de domeinraad *van Heemskerk*; — en van den 14, dat Z. M. en Z. K. H. prins *Hendrik* met den hertog van Nassau hebben gewandeld, en dat Z. M. en gevolg den volgenden dag bij den hertog zouden dineren. *Amst. Ct.*

— Uit Wiesbaden wordt gemeld, dat de koning der Nederlanden den 12. dezer, het nabij die stad gelegen fraaije landgoed van den graaf *von Mons*, voor eene som van *f* 150,000, heeft gekocht. *Hbl.*

:— Z. K. H. de prins *van Oranje*, die, zoo als men weet, zijne studiën te Leiden heeft volbragt, heeft thans bepaaldelijk die stad verlaten, en bevindt zich alsnu in de residentie.

— HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* zijn van hunne buitenlandsche reis te Soestdijk aangekomen. Gister morgen zijn zij naar 's Gravenhage vertrokken.

*— Uit 's Hage schrijft men ons van den 16. Aug.: "Door het verblijf van H. M. koningin *Victoria* te Berlijn, is het reisplan van HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* der Nederlanden derwaarts vervroegd. Hoogstdezelven zullen met prinses *Marie* en een gevolg op morgen de reis naar Pruissen ondernemen. Z. K. H. prins *Frederik* keert echter, vergezeld van hoogstdeszelfs adjudant, den kapt. *van Reenelle Nepveu*, tegen het begin van September herwaarts terug."

*— Naar men nader verneemt, zullen heden 1,20 uur Z. K. H. Prins *Frederik*, met H. Dz. gemalin, Prinses *Marie* en bijhebbend gevolg, per spoortrein hier arriveren, HH. KK. HH., zullen zich na eenig oponthoud in het Stationskoffijhuis naar Soestdijk begeven, en van daar heden avond omstreeks 11¾ uur terugkeeren, om H. Dz. reis naar Berlijn voort te zetten.

— Krachtens Z. M. besluit van den 12. dezer worden in dienst gesteld:

met den 1. September aanstaande, Z. M. schroefstoomschip Vesuvius, liggende te Vlissingen, en het bevel daarover opgedragen aan 's konings adj. den luit. ter zee 1e kl. jhr. *F. de Casembroot*, en, met den 6. September daaraanvolgende, Z. M. schroefstoomschip de Vice-Admiraal Koopman, liggende te Amsterdam, en het bevel over dien bodem opgedragen aan den kap. luit. ter zee *J. J. van der Moore*.

Op den eerstgemelden bodem worden geplaatst: de luit. ter zee der 2e kl. *D. L. Feldmann* als 1e off., *E. J. van der Sleyden*, *W. Maas Geesteranus* en *F. Luteyn*; de off. van gezondh. der 2e kl. *A. de Meijer*; de off. van adm. der 3e kl. *J. Walstra* en de scheepskl. *J. A. Kruyt*;

en op den laatstgemelden bodem de luit. ter zee 1. kl. *J. L. Niestrasz*, als 1. off.; de luits. ter zee 2. kl. *D. Schuurman*, *J. A. Greve*, en *K. O. van der Veen*; de off. van gezondh. der 2. kl. *C. G. van Mansvelt*, de off. van adm. der 2. kl. *E. Lasonder*, en de scheepsklerk *W. Hanegraaff*.

— Aan het *H. en Eff. bl.* wordt uit 's Hage geschreven: "Bij het departement van finantien wordt druk gewerkt. Onder de daar aanhangige werkzaamheden is niet eene der minst belangrijke het opmaken van allerlei stukken, die moeten strekken om de gevolgen van de afschaffing van den akzijns op de brandstoffen, zoowel uit een financieel oogpunt als in andere opzigten na te gaan. Alles duidt aan, dat de heer *van Bosse* het voornemen heeft, om een voorstel tot afschaffing van dien akzijns aan de Staten-Gen. te doen. Het voornemen daartoe zal wel dadelijk bij het begin van de nieuwe zitting ten uitvoer worden gebragt, zoodat, vóór de vaststelling van de wet op de middelen, dat voorstel kan zijn afgedaan." Verder heet het in 't zelfde schrijven, "dat men druk arbeidt aan de begrootingen. Eene moeijelijkheid moet wezen, dat alle begrootingswetten, behalve die van buitenl. zaken, *tot een hooger cijfer in uitgaven zijn opgevoerd*, dan zelfs die van het vorige jaar. Men kent echter den heer *van Bosse*, en een ieder weet, hoe hij steeds vooraan stond in de rij van hen, die een zuinig bestuur verlangen en die de vroegere ministeriën te regt zoo dikwijls hebben bestreden om de voortdurende uitzetting onzer staats-uitgaven. Niemand was heftiger in zijne bestrijding van dat stelsel, dan de tegenwoordige Minister van Financiën. Men kan zich thans zijne teleurstelling voorstellen, bij het inzien van de ontwerp-begrootingswetten, en men zegt dat hij regt boos is op zijne kollega's. Zijne positie is inderdaad in dit opzigt uiterst moeijelijk. Hij zal intusschen wel wat loven en bieden, en het is te hopen, dat de bezuinigingen dan oordeelkundig zullen geschieden; want dat dit niet altijd het geval is geweest, is bekend."

— Krachtens Zr. Ms. beschikking is aan de heeren baron *van Lockhorst* en *A. Blondot* te Parijs en *O. van der Elst* te Brussel, voorloopige koncessie verleend tot aanleg en exploitatie van een' spoorweg van Utrecht over Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk en Elburg naar Zwolle, en zijn de voorwaarden dier koncessie, na door de koncessionarissen te zijn aanvaard, op Zaturdag jl. door den minister van binnenl. zaken bekrachtigd.

*— Wij hebben volgens de *Stoompost* gemeld, dat de onderhandelingen met de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij en het ministerie van binnenlandsche zaken, betrekkelijk de aangevraagde koncessie door de maats. om haren spoorweg ten noordoosten van Rotterdam met den Rijnspoorweg te verbinden, enz., zonder gunstig resultaat waren gebleven en mitsdien geëindigd waren. — Men merkt echter teregt op, dat de gemeenteraad te 's Hage in zijne zitting van 10 Augustus ll. een adres tot den minister van binnenlandsche zaken heeft gerigt, waarbij het plan der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, met ter zijde stelling van andere plannen, wordt ondersteund, zoodat, indien het berigt van de *Stoompost* juist was, ook dat adres zonder eenig gevolg zou blijven. Intusschen berusten het adres en het voorstel van B. en W. zeker op door hen bekomen informatiën nopens de aangevraagde koncessie door de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij, en is het niet denkelijk, dat zij willens en wetens nutteloos werk zouden willen doen.

— Naar men verneemt, zullen er nog meerdere aanvragen om koncessie tot den aanleg voor de Noorder spoorwegen, tot de Regering worden gerigt. Voornamelijk moeten die aanvragen zich onderscheiden van de voorloopig aan de heeren *Sloet* en *Reuchlin* verleende koncessie, door *minder* geldelijke offers van den Staat te eischen.

Omtrent de aan laatstgemelde heeren verleende koncessie verneemt men nog het volgende:

De bepaling der rigting tusschen de hoofdpunten is aan den Minister van Binnenlandsche zaken voorbehouden.

Aan de koncessionarissen wordt de voorkeur gegeven tot het leggen en exploiteren van de volgende spoorwegen: *a*) van Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel; *b*) van Groningen naar Delfzijl; *c*) van Groningen naar de Hannoversche grens in de rigting van een der stations van den Hannoverschen spoorweg tusschen Leer en Papenburg.

De spoorweg van Arnhem tot Harlingen, van Zutphen tot Enschedé en van Zwolle tot Kampen moet binnen zes jaren na het wettelijke vaststellen der koncessie, voltooid en in exploitatie zijn.

De koncessie wordt verleend voor negen-en-negentig jaren.

De Staat neemt voor tien millioen gulden aandeel in de onderneming, en waarborgt bovendien aan de overige aandeelhouders het genot van een jaarlijksch bedrag van 4½ percent voor dividend en amortisatie, waarvoor echter nooit meer dan *f* 900,000 in een jaar uit de schatkist mag voorgeschoten worden. Dit voorschot zal eene rentelooze schuld ten laste der spoorweg-maatschappij uitmaken.

Na verloop van 99 jaren, of zooveel vroeger als het geheele kapitaal der maatschappij mogt afgelost, wordt de gansche onderneming van zelf eigendom van den Staat. Ook heeft de Regering zich bij de koncessie het regt voorbehouden om, zoodra zij zulks mogt goedvinden, de onderneming tegen betaling eener door onpartijdige taxatie te bepalen som, over te nemen met al hare baten en lasten.

Het *H. en Ef.bl.* meldt nog omtrent de koncessie *Sloet en Reuchlin*: De koncessionarissen zullen voorloopig slechts gehouden zijn een enkel spoor te leggen. De wegen moeten echter zóó zijn aangelegd, dat zij later een dubbel spoor zullen kunnen ontvangen. Alle kosten van onteigening, aanleg, onderhoud enz. komen ten laste der koncessionarissen. Na de wettelijke bekrachtiging, en wel binnen [illegible] maanden, gaat de koncessie op eene naamlooze maatschappij over, die dezelfde regten en pligten heeft als vroeger de koncessionarissen. Deze maatschappij zal haren hoofdzetel te Arnhem hebben, en het bestuur zal minstens voor de helft uit Nederlanders moeten zijn zamengesteld. Daarentegen verpligt zich het Goevernement, eene groote brug over den Rijn te doen leggen, die ook schepen met staande masten zal kunnen laten passeren. De Regering neemt voor *f* 10,000,000 aandeel in de onderneming en ontvangt geen rente of dividend van die som, zoo lang de onderneming geen 4½ pCt. dividend oplevert.

:— Men herinnert zich, dat de vorige minister van justitie het in het belang van ons gevangeniswezen noodig heeft geacht, dat eenige der beste gevangenissen in het buitenland wierden onderzocht, daar de inrigting der cellulaire gevangenissen in ons land, in de laatste jaren gebouwd, in enkele opzigten bleek niet aan de verwachting te voldoen, en dus van belang was, om, werd eenmaal ten deele van dat stelsel beslist, voor eene goede inrigting der alsdan in ons vaderland vrij talrijk op te rigten nieuwe gebouwen te zorgen. Dit onderzoek werd opgedragen aan de heeren mr. *P. W. Alstorphius Grevelink*, inspekteur van 's Rijks gevangenissen, hoofd-inspekteur van 's Rijks politie: *J. A. H. N*[illegible], hoofd-kommies bij het departement van Justitie, en *A. C. Pierson*, ingenieur voor de gevangenissen. Deze heeren hebben zich in den tijd van zes weken van hun last gekweten en aan den tegenwoordigen minister van justitie een rapport ingediend, welks uitkomsten behelst hunner gedane opnemingen. Zij hebben de navolgende gevangenissen bezocht: In België: te Antwerpen, het oude gemeenschappelijke en het nieuwe cellulaire huis van verzekering, met een cellulair gedeelte voor vrouwen: Vilvoorde; te Gend, de strafgevangenissen voor mannelijke krimineel en korrektioneel veroordeelden; Kortrijk, het cellulaire huis van arrest; Leuven, de in aanbouw zijnde cellulaire gevangenis; Luik, het cellulaire huis van verzekering en de gevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden; Verviers, het cellulair huis van arrest; Namen, het oude huis van verzekering en de strafgevangenis voor vrouwen; Charleroi en Dinant, de cellulaire huizen van arrest; St. Hubert, de gevangenis voor jeugdigen van het mannelijk geslacht, gedetineerd op grond van art. 66 van het Code pénal. In Frankrijk: te Rijssel, het huis van arrest; Straatsburg, het huis van korrektie, de Protestantsche inrigting der dames *Diaconesses*, en de fundatie der dames *de Glaubitz*; Neuhoff, de kolonie der fundatie *de Glaubitz* en de Protestantsche inrigting te St. Oswald, de landbouw-kolonie voor jeugdige gevangenen van het mannelijk geslacht. — In Baden: te Bruchsal, de cellulaire gevangenis voor mannen. In Pruissen, te Moabit, bij Berlijn, de cellulaire gevangenis en de daarbij behoorende inrigting voor landbouw. Keulen, de strafgevangenis voor mannen en tevens huis van verzekering, — en in Beijeren: te Munchen, de strafgevangenis voor mannen.

In het eerste gedeelte van het rapport wordt medegedeeld het verslag der opneming van de genoemde gevangenissen. Het tweede gedeelte behelst beschouwingen, waarbij in eene vergelijking wordt getreden van ons gevangeniswezen met het buitenlandsche, met betrekking: *a.* tot de gebouwen; *b.* de kleeding, ligging en bewassching; *c.* het onderwijs; *d.* de godsdienst; *e.* den arbeid: *f.* de geneeskundige dienst; *g.* de beambten; en *h.* de orde, tucht en behandeling der gevangenen. — Het derde gedeelte behelst voorstellen, die op het volgende nederkomen: 1. de gemeenschappelijke opsluiting te doen vervangen door de afzonderlijke opsluiting, behoudens vier uitzonderingen, te weten: voor gevangenen ouder dan 60 jaren; voor gevangenen van beider kunne, die blijken voor de afzondering ongeschikt te zijn; voor jeugdige gevangenen, beneden de 16 jaren; voor hen wier straf den tijd van drie jaren (voor den langsten duur der afzonderlijke opsluiting gesteld) overschrijdt; 2. voor de gevangenissen in de hoofdplaatsen der provinciën, arrondissementen en kantons, als beginsel aan te nemen, dat deze gebouwen moeten zijn cellulair, met eenige zalen en nachtelijke afzondering voor gemeenschappelijk opgesloten gevangenen. Een gebouw van een dezer kategoriën hoogstens 250 cellen te doen bevatten; 3. aan de gevangenen, in plaats van klompen, schoenen te doen verstrekken en het dragen van klompen te beperken tot die gevallen, — bijv. arbeid in de open lucht enz. — waarin zij de voorkeur verdienen; de tegenwoordige voeding der gevangenen ten behoeve der jeugdige veroordeelden van beider kunne te doen herzien of verbeteren; 4. in alle arrondissements-gevangenissen een vasten onderwijzer aan te stellen belast met het geven van onderwijs in het lezen, schrijven en rekenen. In alle provinciale huizen dit onderwijs uit te strekken tot de eerste gronden van natuur- en werktuigkunde, toegepast op ambachten; tot aardrijkskunde, gymnastiek en zang, met een tweeden of adsistent-onderwijzer, mede met het houden van boeken belast. Dit onderwijs op gelijken voet in te voeren in de gevangenissen voor jeugdige veroordeelden; voor jongens, het ook in verband te brengen met den militairen stand en de zeevaart; en het in de centrale huizen te wijzigen naar den tijd der opsluiting. — 5. Een allezins geschikt en voor de dienst toereikend personeel van beambten aan te stellen. Geene gepensioneerde officieren, maar kundige en verdienstelijke beambten van gevangenissen tot kommandanten en adjunkt-kommandanten van strafgevangenissen te benoemen; en 6. ingevolge de hiervoren behandelde punten, in den zin der gedane voorstellen, de noodige reglementaire bepalingen vast te stellen.

— Ten gevolge van het bedanken van Ds. *R. Roedler* voor de nominatie, heeft de groote kerkeraad der Evang. Luth. gemeente te Utrecht, op de nominatie geplaatst Ds. *K. L. van Schouwenburg* te Wildervank.

— Naar men verneemt zijn bij den groot-boekhouder der Nederduitsch Herv. gemeente te 's Hage, van een onbekende ontvangen twee aanzienlijke giften, elk groot *f* 3000, waarvan de eene bestemd is tot den aankoop en de uitdeeling van spijskaarten en de andere tot te gemoetkoming in de restitutie aan de gemeente-belasting, die voor het vervolg o. a. voor de Nederd. Herv. gemeente vervallen is.

— Opmerkenswaardig is het, dat van de omstreeks 180 geplaatste militairen, bij het dépôt van discipline te 's Hertogenbosch, op den 14 Aug. reeds $^1/_3$ gedeelte of 60 man in de garnizoens-ziekenzaal of het hospitaal voor militaire en burger zieken zijn opgenomen.

— Met den pleiziertrein voor den werkenden stand zijn eergister langs den Rijnspoorweg 624 reizigers vervoerd.

— Morgen Woensdag avond heeft de heer *Wolters* op nieuw een koncert aangekondigd en wel met dezelfde zangers, die ons publiek verleden week hebben te leur gesteld. Maar we verschreven ons daar; het waren niet de zangers, het was de zich noemende direkteur *Löhner*, die niet verscheen. De heer *Wolters* heeft echter gemeend het publiek, dat voorleden week door zeer talrijke opkomst toonde in den aangekondigden zang belang te stellen, geene ondienst te doen, om hier reeds gunstig bekende artistes persoonlijk tot een koncert te engageren, dat hij Woensdag in *Tivoli* zal geven. Wij hopen met hem, dat het publiek den zangers niet zal wijten, wat alleen de schuld was van hun direkteur; integendeel zal men de kunstenaars, die zelven door het vertrek van hun direkteur leden, zeker gaarne op nieuw blijk van welwillendheid geven; den ondernemer ware dan bij goed weder een goede opkomst verzekerd.

— Na eene drukkende hitte, is er hier en daar zwaar onweder gevallen. Te Steenwijk is de bliksem den 15. in een korenmolen geslagen, die afgebrand is; te Dussen den 14. in een schuur, die eene prooi der vlammen werd en te Haaksbergen op denzelfden dag in een huis, dat afbrandde, terwijl in de nabijheid, een oud man op het veld werd doodgeslagen. Te Lonneker zijn een paar hoeven in brand geraakt en vernield, terwijl ook menschen doodelijk werden getroffen. Te Opheusden, dat door de bijzondere ligging zeer veel gevaar heeft van onweder, is weder de bliksem in een molen geslagen, die spoedig was afgebrand.

— Onlangs zijn de statuten bekend gemaakt eener maatschappij, die zich noemt de Nederlandsche Landbouw-Emigratie-Maatschappij. Haar doel is, gronden in de kolonie Natal in Zuid-Afrika op te koopen die te bevolken, er de kultuur van tropische en Europesche produkten van landbouw op te doen uitoefenen en die kultuur door het oprigten der noodige fabrieken te ondersteunen. Zij zal trachten deze onderneming tevens dienstbaar te maken om aan de volksverhuizing eene gewenschte rigting te geven, den emigranten eene behoorlijke toekomst te verzekeren en de handelsgemeenschap tusschen Nederland en de haven van Natal te bevorderen. De oprigters dezer Maatschappij zijn de heeren *J. Colenbrander*, te Doesborgh en *T. C. Colenbrander*, te Natal. Zij brengen in de vennootschap aan eene uitgestrektheid gronds in de kolonie Natal, groot 2340 bunders, gelegen tusschen de rivieren de Umvotie en Nonotie, op ongeveer vier Engelsche mijlen van de kust, welke vronden den 29 Julij 1857 van wege de regering van Natal aan bovengenoemden heer *Colenbrander* zijn toegewezen. *A. C.*

WATERHOOGTE.

Arnhem, 16 *Aug.*. 1.06. El; + AP. 8.01. Gev. 5 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 16 Aug. 6 voet 3 duim Rijnlands.

NAPELS, 5 Augustus.

De geschiedschrijver *Carlo Troja* is voor eenige dagen overleden. Reeds zijn 5 deelen van de *geschiedenis der midden-eeuwen* verschenen. Doch dit belangrijk werk is niet voltooid. Het is te hopen, dat *Monte Casino* het zal voortzetten.

De overvloed van boomvruchten in Italië is zoo groot, dat men er geen weg mede weet, en men de abrikozen tot voeder voor de zwijnen gebruikt. De perziken verkoopt men voor een halve kreutzer het pond.

BERLIJN, 16 Augustus.

Heden morgen 11 ure heeft koningin *Victoria* deze hoofdstad met een bezoek vereerd. Van het Postdammer stationgebouw tot aan het paleis van den prins van Pruissen was eene ontelbare menigte bijeen gekomen. In het eerste rijtuig bevond zich koningin *Victoria* met den *Prins van Pruissen*, in het tweede de prinses van Pruissen, de prinses *Frederik Wilhelm*, de prins gemaal en prins *Frederik Wilhelm*. Het gejuich was zeer groot; de koningin groette minzaam. Even na 11 ure trad de koningin in het paleis van den prins van pruissen en verscheen weldra op het groote balkon, alwaar zij verder met gejuich werd begroet.

Om 12 ure begaven de koninklijke gasten zich naar het paleis van prins *Frederik Wilhelm*, en om 1 ure naar het koninklijke slot. Heden avond 7 ure keeren zij naar Postdam terug.

H. M. de Koningin van Engeland wordt hier te lande door de bevolking met groote hartelijkheid begroet. Het gevolg van H. M. bestaat uit 36 personen. De minister van buitenlandsche zaken, lord *Malmesbury*, die H. M. vergezelt, heeft een kabinet, bestaande uit vijf personen, behalve vele koeriers, waarvan reeds onderscheidenen met depêches naar Engeland vertrokken zijn. Ook is een aantal berigtgevers voor de Engelsche bladen in Potsdam gelogeerd. Zij zaten allen op den extra-trein, welke H. M. naar Potsdam voerde. Het Engelsche volk stelt er prijs op, te weten al wat zijne Soevereine in den vreemde wedervaart, en de Koningin, begrijpende dat daardoor de band tusschen HD. en hare onderdanen te inniger wordt, komt aan dien wensch te gemoet, door de korrespondenten als het ware onder HD. gevolg op te nemen.

De prins van Pruissen zal tot 8 Sept. op het slot Babelsberg verblijven en zich vandaar naar Liegnitz begeven, ten einde bij de groote manoeuvres die aldaar door de troepen zullen worden uitgevoerd, tegenwoordig te zijn. Den 20. derzelfde maand wordt Z. K. H. hier terug verwacht, en zal later, op uitnoodiging van den koning van Hannover, de inspektie van het bondskorps in het Hannoversche bijwonen. Ook verzekert men, dat de prins van Pruissen eene zeer minzame uitnoodiging van den keizer van Rusland heeft ontvangen, om de groote militaire oefeningen in de omstreken van Warschau te komen bijwonen. Het is echter allezins twijfelachtig, of Z. K. H. aan deze uitnoodiging zal kunnen gevolg geven, zoodat men het er voor houdt, dat een andere koninklijke prins zich naar Warschau zal begeven.

LONDEN, 15 Augustus.

Over den staat van zaken te Kanton schrijft men uit Hongkong aan den *Constitutionnel.*

„Onze veiligheid is gevloden. Een lijst van feiten te geven om dit te bewijzen zou te lang ophouden. Enkelen zijn dan ook voldoende. Te Kanton zijn drie Europeesche kooplieden uit eene van Wampoa komende schuit gehaald, gemarteld en onthoofd. Een Protestansch geestelijke werd door het gemeen half dood geschopt en geslagen. Drie schildwachten werden in de pan gehakt. Te Honkong is een Engelsch advokaat op eene wandeling door drie Chinezen aangevallen, die hem met een gebroken schedel hebben laten liggen. Een ander Engelschman heeft men in een rotskloof gerold en toen met granietblokken gesteenigd. Een *policeman* is onverhoeds van achteren door eenige Chinezen aangevallen en ontwapend, waarna men hem met zijn eigen sabel den kop heeft gekliefd. Men durft 's avonds niet meer alleen op straat gaan. Ook wordt er schandelijk gestolen. Bij dit alles komt nog de cholera, die kort geleden is uitgebroken en groote verwoestingen aanrigt.

Omtrent de eerste bijeenkomst te Tien-Sing behelzen de jongste berigten uit China het volgende: Den 6. Junij, ten 3 ure in den namiddag, begaf de stoet zich uit den yamun, waarin de gezanten zich gevestigd hadden. Eerst kwamen de matrozen der Dragonne, in groot tenue, daarna de muziek der N e m e s i s en een peloton mariniers; vervolgens de gezanten, elk gedragen in draagstoelen door acht koelies in grijze met rood geborduurde zijde; hierop volgden de sekretarissen en attachés en officieren, mede in draagstoelen, en daarna een peloton infanterie. Over een schipbrug trok de stoet het groote kanaal over en de voorstad door. Zestigduizend nieuwsgierige Chinezen stonden op den weg geschaard. Eindelijk kwam men in eene vlakte aan eene 200 jaren oude Boudhistische pagode, waar de konferentie zou gehouden worden, en waar ook de kommissarissen met hun nasleep waren aangekomen onder het spelen van een Chineesch muziekkorps. Na de gewone pligtplegingen en voorstelling aan de Chinezen van het gezantschapspersoneel en de officieren, ging ieder zitten en werd de thee rondgediend. Hierop had de uitwisseling der volmagten plaats, en ging men, eenige toespraken gehouden en geehoord hebbende, uiteen.

Berigten van latere bijeenkomsten zeggen, dat de onderhandelingen goed loopen.

LONDEN, 16 Augustus.

De regering heeft de volgende dépèche van Bombay van den 19 Julij medegedeeld:

Ons leger van Gwalior heeft zijne winterkwartieren betrokken. De opstandelingen, die van Jeypore in eene Zuidelijke rigting gevlugt zijn, worden door generaal *Roberts* vervolgd.

Sir *Robert Hamilton* is te Indore aangekomen, waar eene uitbarsting werd gevreesd. De toestand van Indië is verbeterd, ofschoon er nog 30,000 man opstandelingen in het veld staan.

Een bijzondere brief, Zaturdag te Liverpool ontvangen, verzekert, dat het kabinet van Canada het bestuur der zaken weder had aanvaard, dewijl de heer *Brown* niet geslaagd was een nieuw ministerie bijeen te brengen.

In eene andere dépèche leest men:

De brigadier *Napier* zal den generaal *Rose* opvolgen, welke laatste weder het bevel over de divisie van Poonah had op zich genomen. *Shagur Radschah* heeft zich overgegeven. De uit Gwalior gevlugte opstandelingen hadden den 11 Julij de stad Road bezet, doch bij het naderen van een Engelsch detachement, onder aanvoering van generaal *Roberts*, vloden zij van daar.

Te Calcutta zijn zeer veel firma's gefailleerd, met een zeer aanzienlijk passief. Uit Bombay en Madras wordt echter geen dergelijke handelsramp berigt.

De berigten uit China maken gewag van eene ligte financiële krisis te Shangay, alwaar de handel echter weder levendig is geworden. De eerste nieuwe thee is verscheept; de kwaliteit van den nieuwen oogst is, naar men zegt, beneden die der laatste jaren.

Uit Nieuw-York is de A u s t r i a aangekomen, met berigten van den 2 Aug., en de A m e r i k a, met 725,641 dollars en berigten tot den 4 Aug. De Mexikaansche gezant wilde half Augustus Washington verlaten en naar Mexiko terugkeeren.

— 16 *Aug.* Gec. $96\,^1/_4$; Mex. 3 pCt. 21; Peru $4\,^1/_2$ pCt. $89\,^3/_4$, 3 pCt. $70\,^3/_4$; Venez. 5 pCt. $40\,^1/_2$; Port. 3 pCt. $46\,^1/_8$; Sp. 3 pCt. $43\,^7/_8$; $1\,^1/_2$ pCt. $27\,^7/_8$; Rusl. $4\,^1/_2$ pCt. $100\,^1/_2$; 5 pCt. $113\,^3/_4$; Holl. $2\,^1/_2$ pCt. $65\,^1/_2$; 4 pCt. $101\,^5/_8$; Sard. $91\,^1/_8$.

PARIJS, 15 Augustus.

Morgen wordt waarschijnlijk de laatste konferentie over de organisatie der Donauvorstendommen gehouden, waarna dingsdag de desbetreffende overeenkomst onderteekend zal worden.

De betrekking van groot-admiraal van Frankrijk, waartoe nu prins *Napoléon*, dan weder een ander werd aangewezen, schijnt eindelijk vervuld te zijn. In een album toch, dat op eene tafel lag in den salon, waarin de keizerin aan boord der B r e t a g n e verblijf had gehouden, las men, na haar vertrek van het schip:

„Mijn verblijf aan boord der Bretagne, is een der gelukkigste gebeurtenissen mijns levens.

„EUGÉNIE, groot-admirale van Frankrijk.”

Toen H. M. van de officieren van dat schip afscheid

nam, wilde zij dat allen hunne namen in haar album zouden schrijven. Toen de gezagvoerder haar deswegens zijn dank betuigde, en zijn leedwezen er over te kennen gaf, dat hij niet kon hopen spoedig weder de eer harer tegenwoordigheid op de Bretagne te hebben, antwoordde zij met onvergelijkelijke lieftalligheid: „Wie weet? mijne heeren, misschien zult gij mij spoediger terugzien dan gij denkt, misschien het volgend jaar, maar zacht wat...." en hier legde zij den vinger op den mond, het gelaat naar de kajuit des keizers wendende: „maar zacht wat! zoo men mij dáár hoorde kreeg ik arrest."

Onze konsul te Alexandrië, de heer *Sabattier*, is door onze regering gekozen tot kommissaris in de zaak van Djedda. Een man van geestkracht en vast karakter, is hij bijzonder geschikt om te zorgen, dat der Muzelmansche wereld en het fanatisme een krachtig werkend voorbeeld gesteld worde.

Naar men uit goede bronnen verneemt, is de aanleidende oorzaak der oneenigheid in het Engelsch ministerie, de politiek in Turkije te volgen. Lord *Redcliffe* was steeds een tegenstander van den hatti humayoun en wendde met den Oostenrijkschen gezant alles aan, om de uitvoering er van te beletten. Sir *Henry Bulwer* echter, ingezien hebbende, dat het eenig middel om Turkije nog te redden, is, de naleving er van te bevorderen, wil dat doen, en wordt door een gedeelte van het ministerie ondersteund; een ander gedeelte echter — lord *Malmesbury* en *d'Israëli* — zegt men, dat meer de meening van den vorigen gezant is toegedaan, en dit gewigtig verschil in zienswijze kan natuurlijk niet missen een binnenlandschen oorlog in het Engelsch ministerie te bewerken.

De beroemde luchtreiziger *Poitevin* is bij Malaga met zijn luchtballon in de zee gevallen en verdronken.

Den 15. dezer zijn te Marseille ingescheept het talrijk detachement officiers van alle wapens, die in dienst van den Schach van Perzië zullen treden. Daaronder merkt men op een eskadrons-chef, twee kapiteins, enz.

PARIJS, 16 Augustus.

De *Moniteur* van heden deelt een aantal benoemingen mede tot ridder van de orde van het Legioen van Eer, waarbij ook aan den eersten sekretaris van het Fransche gezantschap te Berlijn.

De *Moniteur* deelt ook de volgende depêche mede uit Kannes van gisteren avond. „Hunne Maj. zijn alhier aangekomen. De ontvangst is luisterrijk geweest. „Te Auray zijn zij ontvangen door den bisschop, die eene aanspraak heeft gehouden. De keizer heeft in zijn antwoord gezegd, dat er dagen waren, waarop de soevereinen het voorbeeld moesten geven, en andere dagen, waarop zij dat van anderen moesten volgen.

„Dit is de reden, zeide hij, dat ik, volgens het „oude gebruik des lands, besloten heb, om aan God „kracht te vragen, ten einde te doen, wat het doel „van mijn streven, van mijn hoop is: het geluk te „bevorderen van het volk, waarover ik geroepen ben „te regeren."

„De menigte, die aldaar bijeenstroomde, was zeer groot, en deed de kreeten hooren van *leve de Keizer! leve de Keizerin! leve de keizerlijke Prins!*

„Hunne Maj., die onder een verhemelte plaats namen, knielden voor het altaar, waarin de reliekiën waren, en hoorden de mis.

„Men zong de gezangen voor de keizerlijke familie.

„De keizerin heeft aan de kerk een rijken banier en eenige reliekiën geschonken."

De *Moniteur* deelt vervolgens mede, dat aan 1241 burgerlijke personen gratie of vermindering van straf is verleend.

— 16 *Aug.* Rente kont. $4\frac{1}{2}$ pCt. 97,—; op Aug. 3 pCt. 69,15; Fr.-Oost. Spw. 645.

VERBETERING.

In het No. van gisteren, adv. het overlijden Mej. de wed. *Beck*, staat Utrecht 11 Aug. moet zijn **15** Aug.

ADVERTENTIEN.

Marktberigten.

Utrecht, 14 Aug. *Winter Tarwe* van *f* 8.75 tot *f* 12.00. *Winter Rogge* van *f* 6.25 tot *f* 9.75. *Zomer Garst* van *f* 5.50 tot *f* 6.00. *Zand Boekweit* van *f* 7.25 tot *f* 7.75. *Zware Haver* van *f* 5.40 tot *f* 6.00. *Ligte Haver* van *f* 4.80 tot *f* 5.20. *Duiven Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00. *Paarden Idem* van *f* 0.00 tot *f* 0.00. *Aardappelen* van *f* 1.10 tot *f* 1.60 het mud. *Hooi* van *f* 28.00 tot *f* 36.00 de 500 Ned. ponden. *Kool-* en *Raapzaad* van *f* 13.00 tot *f* 14.00 *Peren* van *f* 3.50 tot *f* 4.50 *Appelen* van *f* 2.50 tot *f* 3.50. *Boter (gras)* van *f* 1.?? tot *f* 1.30. *Idem (wei)* van *f* 1.00 tot *f* 1.08 het pond. *Hoendereijeren* van *f* 2.20 tot *f* 2.70 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 634 mudden Tarwe, 232 m. Rogge, 161 m. Boekweit, 116 m. Haver, 42 m. Garst, 0 m. Duiven- Paardenboonen, 315 m. Koolzaad, 1925 m. Aardappelen, 1400 ponden Boter.

Aan de Graanmarkt was de handel traag, en werden Tarwe, Rogge en Boekweit lager verkocht.

Amsterdam, 16 Aug. Tarwe flaauw; 133, 134 ℔ witbonte Poolsche *f* 345, *f* 348; 131 ℔ Poolsche *f* [illegible]; 132/5 „ dito *f* 330, *f* 344; 131 ℔ Nassaudiets *f* [illegible]; *f* 303; 133 ℔ dito *f* 310 Rogge mede flaauw; 126 ℔ Pruissische *f* 205; 126 ℔ dito *f* 195 partij; 120 ℔ Archangel *f* 190; 118, 120 „ Petersburg *f* 186, *f* 19?. Boekweit aan benoodigden verkocht; 120 ℔ Holsteinsche *f* 234; 121 ℔ Oostfries. *f* 230.

Rotterdam, 16 Aug. Granen enz. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche ruim aangevoerd en tot ?? a 60 cents lager gedeeltelijk onverkocht gebleven; goede en puike *f* 8.70 a *f* 9.30; mindere *f* 8.00 a *f* 8.50; nieuwe dito iets meer ter markt en verkocht van *f* 7.50 tot *f* 8.??; roode vond tot *f* 5 lager weinig vraag; 166 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 350, *f* 355; 163, 164 ℔ Kleefsche *f* [illegible] *f* 340 166 „ Boxenlandsche Ris *f* 330; 164 ℔ roode Nassaudiets *f* 320, *f* 330, 154 ℔ oude witbonte Poolsche *f* 310; 159 ℔ nieuwe dito *f* 350. Rogge: Overmaassche, Zeeuwsche en Vlaamsche 50 cents lager; jarige *f* 6.? a *f* 6.75; nieuwe dito, *f* 6.00 a *f* 6.90; voorts 15? Pommer *f* 205. Gerst: nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Winter *f* 4.50 a *f* 5.80. Haver: Zeeuwsche en Inlandsche korte *f* 4.80 a *f* 5.90; dito lange *f* 3.60 a 5.20; voorts zwarte Holsteinsche a *f* 10.25 ?? 100 kilo. Boekweit: op 140 ℔ Noordbrabandsche *f* [illegible] Belgische *f* 238, *f* 240, Russische *f* 235, Fransche *f* [illegible]

Schiedam 16 Aug. Granen. Verkocht: Rogge, 1?? Arensburg *f* 218 6/w. Gerst, 130 ℔ Libau *f* 200 6/w. en 132 „ Zweedsche *f* 172 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 17,25. Jenever idem *f* 23,75. Amsterd. proef *f* 24,00, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,50 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Aug.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr. N. ℔	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
15	2	zzw.	0.0	761.73	67.3	— 2.7	0.78	0.1	Zwaar bewolkt
	10	wzw.	0.5	63.27	61.2	+ 0.4	0.86	7	Idem (*)
16	8	wzw.	1.0	64.61	65.1	+ 0.2	0.79	2	Ligt bewolkt
	2	wzw.	4.0	64.40	72.7	+ 2.7	0.64	0	Idem.
	10	ozo.	0.5	62.73	60.6	— 0.2	0.88	1	Helder.
17	8	zo.	0.5	60.78	68.9	+ 4.0	0.71	0	Ligt bewolkt

(*) Weerlicht in het NO. en O.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 16 Augustus 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{13}{16}$	$64\frac{15}{16}$	64??
dito dito	3	„	$77\frac{5}{16}$	$77\frac{3}{8}$	
dito dito	4	„	99		
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	137		
Oost-Indische Leening	4	„	$98\frac{1}{2}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$27\frac{15}{16}$		
Oblig.	3	„	$44\frac{7}{16}$	$44\frac{1}{2}$	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$38\frac{7}{8}$	$38\frac{15}{16}$	
Amortisable			$10\frac{1}{16}$	$10\frac{1}{8}$	
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$47\frac{1}{4}$		
dito 1856/57.	3	„	$46\frac{3}{16}$	$46\frac{1}{4}$	
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$106\frac{1}{4}$		
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$103\frac{7}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$92\frac{1}{2}$		
Certifikaten 1840. . .	4	„	$87\frac{11}{16}$	$87\frac{3}{4}$	
Cert. bij *Stieglitz* .	4	„	$87\frac{11}{16}$		
dito 5e Serie	5	„	$98\frac{15}{16}$	99	
dito 1855 6e Serie. .	5	„	$102\frac{1}{4}$	$102\frac{5}{16}$	
Cert. van Assign.	6	„	$67\frac{1}{4}$		
POLEN.					
Obligatien	4	pCt.	$82\frac{11}{16}$	$82\frac{3}{4}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	$61\frac{13}{16}$		
Oblig. Metaliek . . .	5	„	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{11}{16}$	75??
Oblig. Rente Am. . .	5	„	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{3}{8}$	87??
dito dito Nat. 1854. .	5	„	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{13}{16}$	76??
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$38\frac{15}{16}$		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855 . . .	1	„	$14\frac{1}{16}$	$14\frac{5}{16}$	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{3}{4}$	„	$37\frac{3}{4}$	38	
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	$20\frac{3}{16}$	$20\frac{1}{4}$	
Mexiko, Obl.		„	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{1}{2}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	$85\frac{1}{8}$	$85\frac{1}{4}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.